ASISTENȚA PSIHOLOGICĂ ÎN CAZ DE INFERTILITATE

PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE OF WOMEN WITH INFERTILITY

Veronica CALANCEA, ORCID: 0000-0001-6994-8279
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 159.9.018:618.177
e-mail: v.calancea@yandex.ru

Infertilitatea și tratamentele îndelungate au un impact psihologic asupra cuplurilor și mai cu seamă asupra femeii. Totodată, intervențiile medicale pot accentua anxietatea, depresia și stresul. Experții credeau, până nu demult, că doar jumătate dintre toate cazurile de infertilitate aveau o origine de natură fizică, iar celelalte aveau cauze inexplicabile sau erau rezultatul problemelor psihosomatice ale femeilor. Însă cercetările indică faptul că majoritatea cazurilor de infertilitate pot fi atribuite unei cauze psihologice masculine sau feminine. Studiile arată că nu doar cauzele infertilității sunt diverse din punct de vedere psihologic pentru un cuplu, însă ele sunt accentuate de rigorile fizice și emoționale ale tratamentului pentru infertilitate, stând la bază stresul.

Consilierea psihologică și/sau ședințele de psihoterapie ajută la diminuarea stresului, cresc semnificativ șansele de concepție la femeile care suferă de infertilitate. Aceste descoperiri au fost prezentate în cadrul conferinței anuale a Societății Europene pentru Embriologie și Reproducere Umană, studiu realizat de cercetătorii de la Universitatea Emory din Atlanta, Georgia [1].

Cercetătorii presupun că starea emoțională a femeei are un impact semnificativ asupra probabilității concepției cu succes a unui copil. În clinica israeliană Cerifin, s-a desfășurat un experiment în timpul căruia femeile care tocmai trecuseră prin procesul de inseminare artificială erau distrate și își aminteau de momentele profesionale. Potrivit oamenilor de știință israelieni, emoțiile pozitive evocate de performanță au sporit eficiența procedurii cu 20-35% [2].

Infertilitatea psihologică (psihogenă, psihosomatică) fără modificări în sistemul reproductiv al femeilor este rară. Acesta este cazul în care medicii nu identifică cauze vizibile ale infertilității și se pune un diagnostic de „infertilitate de origine necunoscută”. În această situație, este util de solicitat ajutor profesionist de la un terapeut pentru a înțelege motivele acestei afecțiuni [3].

Pentru multe femei, Fertilizarea In vitro (FIV) devine o cale de ieșire din această situație. Psihoterapia trebuie efectuată din momentul aderării la programul FIV cu ajutorul unui complex de metode psihoterapeutice care constă din mai multe etape: I – *reducerea anxietății*; II – *neutralizarea experiențelor negative* în ceea ce privește infertilitatea și experiența trecută de tratament; III – *corectarea motivației* sarcinii; IV – realizarea *echilibrului psiho-emoțional* din ziua transferului de embrioni până

în ziua diagnosticării sarcinii. O mare atenție în timpul psihoterapiei trebuie acordată creării unei imagini despre sine ca femeie însărcinată. O poziție la fel de semnificativă este crearea unei atitudini cu adevărat pozitive față de tratament, fără elemente de teamă și anxietate accentuată [4].

Atmosfera familială datorată infertilității soției este adesea destul de tensionată. Având în vedere durata și tratamentul uneori nereușite, este recomandat, de la bun început să se explice importanța unui suport psihologic pentru femeie cât și pentru cuplu. Sentimentele de pierdere, mânie, gelozie, vinovăție, negare, rușine, frică de abandon, sentimente de inferioritate sunt doar câteva dintre sentimentele persoanelor cu probleme de infertilitate [5].

Tratamentul referitor la infertilitate este dificil, pe motiv că poate afecta întreg regimul de viață. Multe cupluri se luptă să mențină un sentiment de armonie și echilibru, unele sunt concentrate pe succesul sau eșecul diferitelor metode de tratament. Acest lucru poate afecta imaginea de viitor și se ajunge uneori la concluzia că viața și planurile de viitor par brusc foarte incerte și imprevizibile [6].

Psihoterapia este utilă pentru o persoană care dorește să facă față propriilor sentimente legate de infertilitate sau tratamentul acesteia. Un partener sănătos trebuie să-și înțeleagă sentimentele și emoțiile, pentru a vedea viitorul într-o relație cu persoana iubită. De asemenea, terapia de cuplu este pentru a studia și elimina efectele negative ale infertilității asupra relației lor [7].

Psihologul identifică problemele cuplului și dezvoltă împreună cu familia pași suplimentari pentru soluționarea problemei. Atunci când se consultă un cuplu, care își dorește copii, este necesar de rezolva trei probleme principale [8, p.76]: I – identificarea problemei și a stării psihologice pe care soțul și soția doresc să o atingă și alegerea direcției schimbării (Ce trebuie de făcut? În ce direcție vă deplasați?); II – susținerea soției să ajungă acolo (Cum să facă acest lucru?); III – aflarea dorinței reale a femeei (De ce vrea să aibă un copil? Chiar vrea să aibă un copil sau are nevoie de el pentru ca: să păstreze soțul sau persoana iubită într-o căsătorie civilă; să fie aceeași femeie ca și alții care au copii, pentru că este obișnuit; să fie cineva de care are nevoie, are grijă de cineva; să nască un copil și să scape de singurătate etc.).

Dacă este imposibil de conceput un copil din motive medicale, atunci împreună cu cuplul, psihologul/psihoterapeutul ia în considerare mai multe opțiuni, analizându-le [9]: aajustarea obiectivelor vieții; acceptarea de a trăi unul pentru celălalt; adoptarea unui copil. Fie că este vorba de psihoterapie personală sau psihoterapie de cuplu, consilierea trebuie folosită pentru a ameliora frica, insecuritatea și confuzia care apar adesea cu infertilitate.

Rezultatele cercetărilor studiate ne permit să concluzionăm că femeile care suferă de infertilitate trebuie să fie incluse într-un program de terapie complexă a infertilității feminine, care contribuie la o îmbunătățire semnificativă a stării psihoemoționale a pacienților și crește eficacitatea tratamentului de 1,5 ori [10].

Referințe:

1. *Infertilitarea – informații generale,* DOC. [Accesat 01.08.2022] Disponiblil: https://doc.ro/comunitatile-doc/infertilitatea
2. КРУТОВА, В.А. *Социально-психологические и медицинские аспекты лечения женского бесплодия*: Дисс.... канд. мед. наук. Архангельск, 2006. 181 с. [Accesat 19.08.2022] Disponibil: https://www.dissercat.com/content/sotsialno-psikhologicheskie-i-meditsinskie-aspekty-lecheniya-zhenskogo-besplodiya-0
3. VLĂDĂREANU, R. *Ghid de bună practică în infertilitate.* Societatea de Obstetrică şi Ginecologie din România, Colegiul Medicilor din România, 2019. 24 p.
4. *Interventi psicologici per le coppie con problematiche di infertilità*. [Accesat 19.08.2022] Disponibil: https://www.stateofmind.it/2017/09/infertilita-sostegno-psicologico/
5. АБОЛИН, Л.М. *Психологические механизмы эмоциональной устойчивости человека.* Казань: Изд-во Казанского ун-та., 1987. 261 с.
6. GAGAUZ, O. ș.a. *Analiza situației populației în Republica Moldova*. UNFPA, Fondul ONU pentru Populaţie, Centrul de Cercetări Demografice al INCE. Chişinău: Tipografia Centrală, 2016. 176 p.
7. MOREAU, A. *Autocunoaștere și autoterapie asistată.* București: Trei, 2007. 225 p.
8. CARLINI, K. *Stress, ansia, depressione e fattori di protezione in uomini e donne infertili che afferontano un percorso di procreazione medicalmente assistita*. Facoltà di Medicina e Psicologià Dottorato di ricerca in Psicologia Dinamica e Clinica Ciclo XXVIII, A.A. 2016/2017. 136 p. [Accesat 27.08.2022] Disponibil: https://iris.uniroma1.it/bitstream/11573/1077814/1/Tesi%20dottorato%20Carlini
9. DUȚA, V. *Psihoterapia*. București: Ed.Ștefan, 2006. 176 p.
10. HAICA, C. Calitatea vieții, nivelul atitudinilor disfuncționale și accepatrea de sine necondiționată la cuplurile infertile. În: *Educație Medicală Română*, București, Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila”, 2013, nr.3, vol. LX, pp.179-184.